

GALETIYA

MeGaletiya 'idi leta Paulo 'ileleya

Mwalo tupwa Galetiya 'oina Paulo 'iguguya Yesu weyahina, beno 'ina 'amasa kelose 'oina ta 'ina toholohila weyahidi, 'oinega meGaletiya baibaiwadi sihemisaeya ta muliyetega Paulo 'i'ebesinediya, ta 'iguguya sakowasi tupwana wete 'asa 'oidiya.

Muliyetega tupwana meYudiya sitauya Galetiya ma sihe'ita, sigwaeya, “Cana lobwaina ma 'wapi'upwa* wa'ewa, 'ane wahe meYudiya, ma 'ima loinao wamuliyedi, ta muliyetega 'eguma wahemisa Keliso 'oina, nata Yehoba 'iyaliyaya weyahimi; ta hesi 'eguma geya waheYudiya geya'abwa 'iyaliyaya weyahimi.

Coinega Paulo wasa 'ihesagoheya, ta nuwana 'igala meYudiya 'idi 'abo weyahina, ta meGaletiya 'idi leta bewa 'ileleya, ma 'oidiya 'ihewasaeya ma 'abehega sihasili, ma sisanapu 'abehega hemisamo Yesu Keliso 'oina sowasowahina ma 'oinega Yehoba 'iyaliyaya 'oida, ta geya meYudiya 'idi loinao 'adi muliya weyahina.

Wete 'eguma Yesu tahemisae, Yaluyaluwa Tabuna huwainao 'ausaladi 'ateda silatu; ma 'eguma geya, nata 'wapi huwainamo galadi silatu.

Loyauwedo

¹ Taugu Paulo Yesu Keliso 'ana tohepwaila 'aigeda, ta 'igu hetohepwaila geya tomota 'idi

hesinuwega ma hesi Yesu 'ina hesinuwega, ma Tamada Yehoba wete 'ina hesinuwa. Tauna Yesu Keliso 'amasega 'igihetoholo hileya. ² Ma baibaiwadi tasidaowedi mahetegwao 'ebwa 'amiyamiya, 'imi leta 'ahewasaeyawa 'omi totapwalolo, boda 'aigeda 'aigeda tupwa Galetiya 'alona, 'oimiya.

³ Tamada Yehoba ta 'ida Bada Yesu Keliso 'idi helauwega tuwa wamiya bwebwe'ana. ⁴ Weyahina Tamada Yehoba 'ina nuwatuha bewa gidemusa, eeta Yesu tauna 'itagwaleya ta 'i'amasa 'ida puiyao weyahidi, ma 'oinega tuta bewa galana 'ina waiwaiyega sowasowana 'i'abihetegita. ⁵ Eeta weyahina Yehoba 'oina tada hep watu hataya. Emeni.

Tetela bwebwe'ana 'aigeda tuwa

⁶ Cebe nuwahrenainaida bewa 'oiguwa, weyahina mwalo Yehoba 'ihesinuwegomiya ma 'abehega helau Keliso 'oinega waloba, 'oinega tetelinaina wahemisaeya, ma hesi walomwayamwayauwa bewa tuwa ta walogwahateya, ta hali tetela wahemisaeya. ⁷ Moisa, Tetela Bwebwe'ana 'aigeda tuwa, ma geya wete 'eta tetela 'imiyamiya, ma hesi tupwana tomota sigihe'wanigomiya weyahina nuwanuwadi ma Keliso tetelina sigibuidi ma 'oinega si'abowegomi. ⁸ Keliso tetelina wahesagohe nugeteya beno moisa, 'oinega geya'abwa 'aigeda taiya hali tetela 'ida 'ebwa'ebwaegomi. Tauma, bo aneloseyao galewega geya'abwa hali tetela 'a'ebwa'ebwaegomi. Ma 'eguma taiya tetela

bwebwe'ana 'ilagubui nata mwau 'iloba Yehoba 'oinega. ⁹ Mwalo 'ahepwaila pwaiya 'oimiya, ma bewa wete yahepwaila hila 'abehega 'eguma taiya hali tetela 'i'ebwaegomi, nata muya 'iloba Yehoba 'oinega.

¹⁰ Togidega, tomota 'adi hep watu weyahina yanuwatuhuhu, bo Yehoba 'ana hep watu? Ta 'eguma tomota 'idi nuwatuhu yapaipaihowa, geya sawasawahigu ma Keliso weyahina yahetopaihowa.

Paulo 'ina nuwabui

¹¹ Ciyagwao, wanuwatuhuyahi 'abehega tetela bwebwe'ana yahepwaileyawa geya tomota 'oidiyega, ¹² weyahina geya tomota 'idi hep wailao, nuwana 'idi he'itao 'oidiyega, ma hesi Yesu Keliso 'ina he'ita 'oiguwa 'oinega. ¹³ Ta 'igu mumuga mwalo, tutaina meYudiya 'idi boda 'alona yamiyamiya, wahesagoheya, 'abehega Yehoba 'ina tohekalesiyao ya'abihemuya hedadediya ta nuwanuwagu yamutudi. ¹⁴ Coinega 'iyagwao Yudiya 'alona yahewaiwai sinediya, weyahina tubudao 'idi mumuga weyahina yahetapewa madouna ta 'iyagwao 'idi hetapewa tupwana tuwa.

¹⁵ Tutaina geya yatole, ma mwalo hene Yehoba 'ina helauwega 'ihesinuwa nugetegauwa, ¹⁶ eeta tauna 'ina nuwatuhuwega Natuna 'oiguwa 'ihe'itaeya, ma yahetohewwaila weyahina tupwa ganamuli 'oidiya. Coinega geya yatautauya tomota 'oidiya sabi hesilala tetela bewa weyahina. ¹⁷ Geya yatauya Yelusalema Keliso 'ana tohepwaila nugenugetadi 'oidiya, ma hesi

yatauya Alebiya, eeta nobwa yamiyamiya 'ana siga yalohihila Damasiko 'oina.

¹⁸ Coinega bolime 'etoi mulina yahaneya Yelusalema ta Pita yahabo'eneya, eeta nobwa mahetegu sabwelo pipitini 'amiyamiya. ¹⁹ Ma Keliso 'ana tohepwailao baibaiwadi geya ya'itadi. Beno tuwa Yemesa, tauna 'ida Badaina tasina. ²⁰ Cigu gwae bewa Tamada matana yaleleyawa, geya 'aigeda wete 'abo.

²¹ Coinega Yelusalema ya'ebesineya ma yatauya Siliya ma Silisiya 'idi tupwa 'oidiya. ²² Ta tutaedi 'oidiya Keliso 'ina tohekalesiyao Yudiya tupwanao 'oidiya manigu geya sida sanapuya. ²³ Beno tuwa teteligu sihesagoheya 'abehega “Tauna mwalo 'igihegihe muyegita, ma 'inuwabui pwaiya, ta tetelina mwalo 'i'etobodeya tuta bewa 'iloguguyaeya.” ²⁴ Coinega tohekalesiyaowedi Yehoba sihepwatuweya 'igu nuwabui weyahina.

2

Keliso 'ana tohepwailao sitagwala Paulo 'ina loguguya 'oina

¹ Coinega bolime potini sigumwala, Banaba mahetegu 'ahanehila Yelusalema, ta wete Taito yatoeya, ba'idamai 'ahaneya.

² Ta 'igu tauya lamuna weyahina Yehoba 'ihe'itegauwa 'abehega 'ilobwainegauwa ma yahane Yelusalema, ee yahaneya, yatauya tohekalesiyao 'idi tohanugetao 'oidiya, eeta 'aboimamo 'ahehegwaegwae, ta tetelaina yaloguguyaeya tupwa ganamuli toguguyou

'oidiya yahepwaileya tohanugetaowedi 'oidiya, weyahina genuwagu ma 'igu guguyaina mwalo gide loguguya besobeso, eeta tohanugetaedi sitagwala 'igu loguguyaina 'oina.

³ Ma Taito 'i'wayabumaiya ta 'ahaneya Yelusalema, tauna gwama Gilisi 'aigeda, geya gwama Yudiya, ma hesi tohanugetaowedi geya Taitoina siloinae ma 'abehega 'wapina si'upwa 'ana 'ila'ilala gidemusa meYudiya taudi. ⁴ Ma 'iyadao tupwadi 'abo'abodi silugu pwaima, nuwanuwadi si'ita 'ida miya bwebwe'ana Yesu Keliso mahetemi, ta taudi geya tohemisa moisa, weyahina nuwanuwadi ma loina mwauna si'ebwaemai. ⁵ Coinega 'idi loina mabwaiyana 'alogwahatediya, ma geya 'eta to'aha 'oina 'atagwala. Geya'abwa 'ida tetelaina moisa weyahimi silagulagubui. ⁶ Ma wete taudi tohekalesiyao sihesaniyediya 'abehega 'idi tohanugetao, taudi geya 'eta wete loheposeyana silagulagu 'igu guguya 'oina. Ma taugu 'igu nuwatuhu 'abehega geya ginaula madouna 'eguma taudi sihesaniyediya tohanugetao bo to'aha, weyahina tomota mabwaiyada mahemahetena Yehoba matana.

⁷ Moisa, tohanugetaedi Yehoba 'ina heguheguyai 'oima si'ita lobeya 'abehega taugu tetela bwebwe'ana yalologuguyae taudi toguguyou 'oidiya, ma Pita hesi meYudiya daisidimo 'oidiya 'ilologuguya. ⁸ Weyahina Yehoba Pita waiwai 'i'ebwaeya 'ina paihowa meYudiya weyahidi, ma taugu wete gidemusa waiwai 'i'ebwaegauwa 'igu paihowa toguguyou weyahidi.

⁹ Coinega tohanugetaedi, Yemesa ma Pita ma Yoni, taudi Yehoba 'ina helau 'oiguwa si'ita lobeya, eeta sitagwala Banaba ma taugu 'oima, ta mahetemayao 'anima'abiya. Ee, sitetoiyedi tohekalesiyao si'ahwa tonugetaediya, sitetoiyedi sitagwala 'oima ma 'abehega taugu ma Banaba 'atauya tomiya ganamuli 'oidiya, ma taudi hesi sitauya meYudiya dimo 'oidiya. ¹⁰ Ta 'aigeda nuwatuhu weyahina sihenuwatuhu yahimaiya, beno wewelohe 'adi lema, ma to'aha 'oinega sito'uto'upa 'a'ebwaedi. Nuwatuhu bewa 'ibwebwe'ana hedadeya eeta tuta mabwaiyana yahetahetapewa waiwai weyahina.

¹¹ Ta muliyetega tutaina Pita 'itauyama Anitioki 'oina, ma nobwa 'ina mumuga geya 'idumwalu, 'oinega yagwae debeya 'ina mumuga galana weyahina. ¹² Moisa, 'ina tauya nugetama 'oina 'ina mumuga bwebwe'ana, eeta tohekalesiyao taudi 'asa ganamuli tomotaedi 'i'ahwa 'iya'iyaguwediya ma ba'idanao si'ai'ai, ma hesi muliyetega tupwadi Yemesa 'ina bodao meYudiya sinaoma, ta Pita meYudiyaedi 'imatautediya, eeta 'oinega 'ina 'ai'ai taudi 'asa ganamuli tomotaedi mahetenao 'ilogwahateya, ta 'i'ebesinediya. Beno Pita 'ina pui. ¹³ Coinega meYudiya baibaiwadi wete si'abowa, ta Banaba wete 'idi 'aboina 'imuliyeya, beno 'abehega tohekalesiyao taudi 'asa ganamuli 'oidiyega geya'abwa sida 'ai'ai mahetediyao.

¹⁴ Coinega taugu yasanapuya 'abehega Pita ma bodaedi Keliso tetelina geya simuliya moisa, eeta mabwaiyadi matadiya Pita yahesilaleya, yagwaeya, “Ciyagu, 'owa Yudiya gwamaina

ma tupwana tuta meYudiya 'idi mumuga wa'ebe'ebesine, ma 'asa ganamuli mumugadi 'umulimuliyedi, 'oinega togidega ma taudi hali 'asa tomotaedi 'ugilohihili 'esedi 'abehega Yudiya mumugaina simuliye?"

Yehoba 'i'ahwa bwebwe'ane gita 'idi hemisamo 'oinega

¹⁵ Taudi geya meYudiya 'asa ganamuli 'oidiya togala tuwa, ma hesi tauda meYudiya, ¹⁶ eeta tasanapuya 'abehega Yehoba sowasowana mabwaiyada 'i'ahwa bwebwe'ane gita geya Mosese 'ina loina 'ana hematamatana 'oinega, ma hesi Yesu Keliso 'ana hemisa 'oinega. Weyahina tauda 'ida hemisa Yesu Keliso 'oina talaguya ma 'oinega Yehoba 'i'ahwa bwebwe'ane gita. Ma hesi 'ida hemisa geya Mosese 'ina loina 'ana hematamatana 'oina talagulagu, weyahina Yehoba geya 'eta tomota 'i'ahwa'ahwa bwebwe'ane Mosese 'ina loina 'ana hematamatana 'oinega.

¹⁷ Mabwaiyada meYudiya nuwanuwada ma Keliso 'ina paihowa 'oinega Yehoba 'i'ahwa bwebwe'ane gita. Ma 'eguma 'eta tuta tawe'a bo tapui, togidega bewa, nuwana Keliso 'i'abihe puiyegita? Geya!

¹⁸ Taugu 'eguma yalohihila ta 'igu hemisa Mosese 'ina loinao 'oidiya yalagu, beno yagala.

¹⁹ Weyahina Mosese 'ina loina 'ilohe'amasi pwaigauwa, eeta muliyetega 'ina waiwai 'oiguwega 'igumwala, ma 'abehega yawasi moisa yaloba Yehoba weyahina.

²⁰ Moisa, Keliso mahetegu si'abihe kelose pwaimaiya, 'oinega 'ama'amasigu, ma geya

taugu yawasiguwega ma hesi Keliso yawasina 'oiguwa 'imiyamiya. Beno tuwa yamiyamiya, yawasiguina lamuna beno 'igu hemisa Yehoba Natuna 'oina. Weyahina Yesuina 'ina helauwega tauna 'itagwaleya ta weyahigu 'i'amasana.

²¹ Coinega geya'abwa Yehoba 'ina helauina yalologwahate. Geya'abwa tanuwanuwatuhu 'abehega Mosese 'ina loinao 'adi hematamatana 'oinega Yehoba 'ida 'ahwa bwebwe'anegita. Beno gide Keliso 'ina 'amasaina 'ihginaula besobeso.

3

Hemisa Keliso 'oina

¹ Comi meGaletiya yauyauleimi! Taiya hede 'obega 'i'abihe 'wanigemiya? Mwalo 'ahe'itegomiya ta nuwami 'isabwalena moisa Yesu Keliso weyahina, 'abehega keloseya 'i'amasana, ma 'iyamo wanuwanaideya! Coinega wanuwauwatuhi 'abehega Mosese 'ina loina 'ana hematamatanege 'abihetena waloba?

² Coinega 'aigeda hesilala yahesilalegomi, "To 'eda 'oinega Yaluyaluwa Tabuna wa'eweya? Mosese 'ina loina 'ana paihowao 'oinega? bo Keliso tetelina wahesagoheya ta wahemisaeya?"

³ Yauyauleimi! Cimi tapwalolo 'ina hegaina wasanapuya 'abehega Yaluyaluwa Tabuna 'oinega, 'oinega geya'abwa watohotoho ma 'imi tapwalolo wada losalohi waboi 'imi paihowamo 'oinega! ⁴ Nata togidega ginula mabwaiyana waloba 'asaediya, eeta Keliso 'ana hemisa 'oina wa'aipate 'asaeya?

5 Caigeda wete hesilala: Yehoba tauna Yaluyaluwa Tabuna 'i'ebwa'ebwaya 'oimiya ta 'ina waiwaiyega 'imi paihowa waiwaiidi wapaipaihowadi. Togidega 'ina 'ebwayaedi 'oimiya Mosese 'ina loinao 'adi paihowa 'oinega bo Keliso tetelina 'ana hemisa 'oinega?

6 Wanuwatuhuyahi Ebalahamo 'abehega tauna Yehoba 'ihemisaeya, 'oinega Yehoba 'i'ahwa bwebwe'aneya, ⁷ eeta wasanapu Yehoba 'ana tohemisao 'abehega taudi gidemusa Ebalahamo natunao.

8 Mwalo hene Yehoba Ebalahamo 'ihegwaeya, 'igwae,

“Cowa 'oiguwega 'abwa taudi hali 'asa tomotaedi 'idi 'ebe yaliyaya siloba.”

Ma Yehoba 'ina gwae bewa Buki He'asisi 'alona 'ihepwaila nugeteya, 'asa ganamuli baibaiwadi 'adi 'abihebwebwe'ana weyahina, 'eguma Yehoba 'oina sihemisa.

9 Coinega tasanapuya tohemisao mabwaiyadi 'abehega tohemisaina Ebalahamo ba'idadiyao 'idi 'ebe yaliyaya siloba.

10 Ma hesi 'eguma taiyawedi sinuwatuhuya 'abehega Mosese 'ina loina 'ana hematamatana 'oinega sibwebwe'ana, 'ahwa galagalamo nata siloba, weyahina Buki He'asisi 'igwaeya,

“Loina mabwaiyadi buki bewa 'alona 'eguma taiya geya 'imuliya bwaibwainidi, nata 'ahwa galagala 'iloba.”

11 Moisa, geya sawasawahina ma Yehoba to-mota 'i'ahwa bwebwe'anegita 'eguma Mosese 'ina loinamo tahematamatane. Weyahina 'ina gwae 'igwaeya,

“Todumwalu 'idi hemisega yawasidi siloba.”

¹² Ma hesi Mosese 'ina loina 'ana 'eda hagana, ta hemisa 'ana 'eda hagana. Loina 'ana 'eda Buki He'asisi 'oina bewa gide sileleya, 'igwaeya,

“Ceguma taiya loina mabwaiyana 'ihematamatanedi yawasina bwebwe'ana 'iloba.”

¹³ Ta geya sawasawahina loina mabwaiyana tahematamatanedi, 'oinega Kelisoina 'ihemiyalaenegita ta 'i'abihetegita loina 'ana mwau 'oinega. Loina 'ana mwau bewa, 'eguma geya tada hematamatanediya ta'amasa, 'oinega Keliso tauda weyahida 'i'amasa gidemusa taudi togala madoudi 'adi lohe'amasa kelose 'oidiya. Buki He'asisi mwalo 'ina gwae bewa weyahina 'igwaeya,

“Ceguma taiyawedi kelose 'oidiya silagudi ma si'amasa, to'amasaedi 'ahwa galagala siloba Yehoba 'oinega.”

Eeta Keliso tauda weyahida mwauina 'ilobeya.

¹⁴ Ma Yesu Keliso 'oinega taudi hali boda 'asa ganamuli tomotaedi yaliyaya siloba, gidemusa yaliyayaina Yehoba 'igwae hemisaeya Ebalahamo 'oina, 'abehega mabwaiyada 'ida hemisega to'aha Yehoba 'igwae hemisaeya 'i'ebwaegita, beno Yaluyaluwa Tabuna.

Bobolohe weyahina

¹⁵ Ciyagwao, 'aigeda 'ebe'ita 'ida mumuga 'oinega ya'ebwaegomi, bewa gidemusa: Ceguma loheya 'i'iunamo 'i'amasa, ta 'ina tobwatobwa nuwana 'ina 'ebeloina 'i'ebwae wahana 'oina,

'ina gwaeyedi geya sowasowana 'eta taiya wete weyahina 'igwae.

¹⁶ Gidemusa wete Yehoba 'ina gwae Ebalahamo ma 'ina susu 'i'ebwaediya 'imiya hataya. Geya 'abehega Buki He'asisi 'igwaeya “Susuwao 'oidiya,” ma hesi 'ina susu 'aigeda tuwamo, beno Keliso.

¹⁷ Cana sanapu bewa Yehoba 'ina gwae hemisa 'ilagu nugeteya Ebalahamo 'oina, 'oinega bolime powa handeledi ma teti muliyetega Mosese 'ina loina 'ilatuwa. Ma geya sawasawahina ma gwae hemisaina 'iligehi bo nuwana 'ibui loina 'oina, ma hesi gwae hemisaina 'ina waiwai 'abwa 'imiyamiya.

¹⁸ Wanuwatuhuyahi 'eguma 'ida 'ebe yaliyaya taloba Mosese 'ina loinega, beno 'abehega geya Yehoba 'ina gwae hemisa 'oinega. Geya! Weyahina mwalo Yehoba 'igwae hemisa Ebalahamo 'oina.

¹⁹ Ma to'aha weyahina loina 'ilatuwa? Loinaina 'i'abilatuheya 'oida 'ida puiyao weyahidi, ma 'oida 'imiyamiya 'ana siga Ebalahamo 'ina susu tauna Yehoba 'igwae hemisaeya 'ilatuma. Ma loina aneloseyao 'oidiyega Yehoba Mosese 'i'ebwaeya, ta Mosese 'i'ebwaeya tomota 'oidiya. ²⁰ Ta Yehoba 'ina gwae hemisaina 'ina 'ebwaya hagana, weyahina Yehoba tauna 'i'ebwaeya dumwaluweya Ebalahamo 'oina.

Cida hemisega Yehoba 'i'ahwa natunegita

²¹ Geya'abwa wanuwatuhuhu 'abehega Mosese 'ina loina 'ilo'aleheya Yehoba 'ina gwae hemisa. Geya. Weyahina geya 'eta wete loina

sawasawahina ma yawasida 'i'ebwaegita, bo 'ida mumugao 'ida 'abihe bwebwe'enedi. Geya. ²² Ma hesi Buki He'asisi mabwaiyada 'i'ahwa galaegita, 'oinega Yesu Keliso 'ana tohemisaomo Yehoba 'ina gwae hemisa siloba.

²³ Mwalo tutaina 'oina hemisa geya tasanapu, tauda Mosese 'ina loina 'ipaigita eeta tamiyamwauwa, ma 'ana siga Yehoba hemisa 'igihelatuheya 'oida. ²⁴ Cana 'ita gide loinaina 'i'itayahigita ta 'ana siga Keliso 'ilatuwa, eeta 'eguma tahemisa Keliso 'oina, nata Yehoba 'i'ahwa bwebwe'anegita. ²⁵ Bewa tuwa Keliso 'inao pwaima, 'oinega loinaina 'ana 'itayahi 'oida 'igumwala, ²⁶ ma hesi 'ida hemisege Yehoba mabwaiyada 'i'ahwa natunegita, Yesu Keliso mahetedai. ²⁷ Weyahina taiyawedi 'omi wababitaiso Yesu Keliso saninega Kelisoina mahetemi wamiya pwaiya.

²⁸ Weyahina mabwaiyada Keliso mahetedai, ma geya 'eta wete wataha solada 'imiyamiya. Coinega meYudiya ma hali bodao mahemahetena, ma babadao ma 'idi topaihowao mahemahetena, ma wete meloheyadi ma mewahinedi mahemahetena, weyahina mabwaiyada Yesu Keliso 'oina taheboda 'aigeda, ²⁹ ma mabwaiyada Ebalahamo 'ina susuwao, weyahina mabwaiyada Keliso 'ina bodao, 'oinega ta'eweya Yehoba 'ina gwae hemisa, beno Ebalahamo 'oina mwalo 'i'ebwaeya.

4

¹ Coinega wanuwatuhuyahi 'eguma taiya 'ina tuta gwama 'oina ma tamana 'ina 'ebeloina

'i'ebwaeya, gwamaina geya'abwa 'ihetoloina, ma hesi 'ihetopaihowa, ² ma 'oinega tohe'itao 'enadi 'ida 'ihematamatana nugetedi, ee 'ana siga to tuta tamana 'itagwale ee natuna 'ihetoloina.

³ Tauda gidemusa, weyahina mwalo 'ida 'ebe hemisao nugenugetaidi weyahidi tapaipaihowa, ⁴⁻⁵ ma muliyetega Yehoba natuna 'ina tuta bwebwe'ana 'ilobeya, eeta natuna 'ihewaseyama, ta sinana 'ihenatuneya ta 'iheloheya masiha 'oima, beno tauma Mosese 'ina loinao sipaipaimai, ma 'oidiyega 'ilihasimai, ma 'omi wete 'ilihasigomi, ma Yehoba mabwaiyada 'i'ahwa natunegita. ⁶ Coinega wete Yehoba Natuna Yaluyaluwana 'ateda 'ilaguya ma Yehobaina 'i'ahwa tamaneya 'igwae, “Tamagu!” ⁷ Moisa, 'omi geya 'abehega 'ina topaihowamo, ma hesi natunao, 'oinega 'abwa 'ina tobwatobwa 'i'ebwaegomi, gidemusa 'ina gwae hemisa.

MeGaletiyaedi Paulo nuwanuwana

⁸ Comi mwalo Yehoba geya wasanapu, ta 'imi 'ebe hemisao taudi gidemusa Yehoba 'abo'abodi. ⁹ Ma bewa tuwa Yehoba wasanapuya, nuwana tagwae Yehoba 'isanapugomiya. Coinega to'aha weyahina Yehobaina walogwahateya ma wanuwahila 'imi 'ebe hemisaowedi belubeluidi 'oidiya, ta nuwanuwami weyahidi wapaihowa hila. ¹⁰ Coinega wapaipaihowa hemisa miyamiyaina weyahina, tupwana sabwelo bo wai'ena, bo bolime, bo hali tuta ma hali tuta weyahidi 'idi paihowao wapaipaihowadi. ¹¹ Bewa weyahina ya'ateyohowa, nata gide 'igu paihowaedi 'oimiya waheginaula besobesowedi.

12 Tasigwao, 'ami boda 'oina yaluhu pwaiya eeta taugu gidemusa 'omi, 'oinega 'ilobwainegomiya ma wamumuga gide taugu. Geya 'eta gala 'oiguwa wapaihowa. 13 Ma wanuwatuhuyahi 'abehega mwalo yatauya nugetawa 'oimiya ma'igu lohala, ma tuwa tetela bwebwe'ana yaloguguyaeya 'oimiya. 14 Ma geya walososomanegauwa wahigu 'ina we'a weyahina, ma hesi watagwalegomiya 'oiguwa ma watoegauwa gidemusa Yehoba 'ina anelose 'aigeda, nuwana gide Yesu Keliso.

15 Eeta wa'ahwa 'iyaguwegauwa moisa, ma 'eguma sawasawahina matamiyega wada 'iwayahuledi ma wa'ebwaegau, matagu hogahogadi 'adi miyalae. Ma bewa tuwa togidega 'ida 'ahwa 'iya'iyaguina? 16 Cana 'ita walo'aleha pwaigauwa weyahina hepwaita moisa ya'ebwaegomiya.

17 Cimi nuwabui lamuna 'imi tohe'itao hauhaudi bo'i sipaipaihowa waiwai weyahimi, ma hesi si'abo'abowegomi. Taudi nuwanuwadi ma 'igu loina walogwahatedi ta 'idi loina nuwami si'ewa.

18 Cigu loina bewa 'eguma taugu mahetemiui tamiyamiya, bo 'eguma bwaga yamiya 'oimiyega, loina 'aigeda tuwa, beno 'ilobwainegomiya ma wahetapewa waiwai paihowa 'ausala weyahina.

19 Natugwao, tuta mabwaiyana 'imi 'italohihila weyahidi 'ategu 'imuyamuya, eema 'ana siga Keliso 'oimiya 'ilatu hila, ma 'atemiya 'ida miya, ma 'oinega 'agu lotohona 'ida bwebwe'ana hila.

20 Ceguma 'omi mahetegwao tamiya, ma 'oinega wanuwabui ma 'agu lotohona 'ibwebwe'ana, ma hesi yanuwanuwatuhu madouna 'imi pui weyahina.

Hega ma Sela tetelidi

21 Comi nuwanuwami ma Mosese 'ina loinao wamuliyedi, ma hesi soladiya 'adi nuwasabwalena geya wasanapu. 22 Wanuwatuhuyahi Ebalahamo tetelina leleleleina, beno natunao meloheyadi 'eluwa, 'aigeda 'ina 'ali'e mewahinena 'oinega, ma heluwena mwanena moisa 'oinega. 23 Cina 'ali'eina sanina Hega, ta mwanena Sela, ma Hega 'ina gamwa mumuga bale'u 'oinega, ta Sela 'ina gamwa Yehoba 'ina gwae hemisa 'oinega, eeta Selaina natuna sanina Aisake. Ma hesi Hega natuna sanina Isimeli. 24 Ta wahiwahineyedi tetelidi 'oinega 'ebe'ita taloba bewa: Hega natunao 'ihenatunediya topaihowa paipaidi, 25 ta 'idi 'asa Alebiya 'alona, 'oya 'aigeda, sanina Sainai, ta Sainai 'ana sanapu 'abehega gide taudi meYelusalema sauga bewa, weyahina taudi paipaidi Mosese 'ina loinao 'oidiyega.

26 Ma hesi tauda geya paipaida, eeta 'ida 'asa Yelusalema galewa, gide sinadai 'ihenatunegita Yehoba 'ina gwae hemisa 'oinega. 27 Ginaula bewa weyahina Buki He'asisi 'oina sileleya 'igwaeya:

“Wahine 'owa 'aga'agalaiu 'uyaliyaya. Mwalo geya 'uda gamwa ma nata hesi 'uhenatuna, ma wete 'uyaliyaya madouna natumwao baibaiwa hedada weyahidi, ma hesi

wahineina mamwanena simiyamiya
manatudiyao, ta geya baibaiwadi.”

²⁸ Ciyagwao, tauda Yehoba 'ina gwae hemisa weyahina 'ihenatunegita, Aisake gidemusa, weyahina Aisake sinana me'aga'agalina, ta muliyetega Yehoba 'ina gwae hemisa weyahina ta 'ihenatuna.

²⁹ Ta Isimeli Aisake 'ilo'aleheya. Cebe'ita bewa, tauna mumuga bale'u 'oinega 'itoleya 'ilo'aleheya tauna gwae hemisa 'oinega 'itoleya. Mwalo taudi siteluwaedi gidemusa, eeta nige wete gidemusa tomota 'iyadiyao simumuga 'esedi.

³⁰ Ma Buki He'asisi 'alona loina leleleleina 'igwaeya,
“Cali'eina manatuna 'upa'i latuhedi. Geya'abwa 'ali'e natuna ma natuu moisa siloiloina mahemahetena.

Ma hesi Aisakemo 'ebeloina 'i'ewa.”

³¹ Tauda geya Isimeli gidemusa, weyahina topaihowa paipaina natuna, ma tauda Aisake gidemusa eeta tamiya bwebwe'ana.

5

¹ Tamiya bwebwe'ana weyahina Keliso 'ilihasigita 'ada paiyao 'oidiyega, 'oinega watoholo pa'ala ma geya'abwa watagwatagwala hilegomi Mosese 'ina loina paipaina 'oina.

Keliso 'ina loina bwebwe'ana

² Taugu Paulo yaloguguya 'oimiya, ma 'eguma Mosese 'ina loinao 'oidiya watagwalegomi, nuwana 'eguma meYudiya 'idi 'ila'ilala 'wapimiya si'upwa, beno Keliso 'ina lema 'oimiya walohe'wadaleleya. ³ Weyahina 'eguma

taiya 'oimiyega 'itagwale ma 'wapina si'upwa, 'ilobwaineya Mosese 'ina loinao mabwaiyadi wete 'ihematamatedi, ⁴ ma 'eguma taiya 'owa nuwanuwau ma Mosese 'ina loinao 'adi hematamatana 'oinega 'ahwa bwebwe'ana 'uloba, beno Keliso 'ina helau 'oiuwa 'uhebe'u pwaiya, eeta tauna 'u'ebesineya.

⁵ Weyahina tauda Yehoba tahemisaeya ma 'abehega 'i'ahwa bwebwe'anegita. Bewa 'ida nuwatuhuyahina Yaluyaluwa Tabuna 'oinega, eeta tauna weyahina tayamwayamwa.

⁶ Moisa, Yesu Keliso 'oina meYudiya 'adi 'ila'ilala geya 'i'abihe dumwaluwegita, beno 'wapidi si'upwa'upwa, ma wete 'eguma 'wapi 'upwaina talogwahate geya'abwa 'ada 'ahwadumwalu talobaloba. Beno tuwa 'eguma Yesu tahemise ma tahelauwe, tauna 'ada to'abihedumwalu.

⁷ Comi mwalo wapili waiwaiya hemisa 'ina 'eda moisa 'oinega, ma taiya 'ilagu bodegomiya?

⁸ Cetobodaina geya Yehoba 'oinega, weyahina mwalo Yehoba 'ibwauwegomiya tauna 'ina 'eda 'oina, ma hesi 'etobodaina hali tomota 'oidiyega.

⁹ Bewa gide 'aigeda ginaula muhemuhena, ma hesi galana, ma sawasawahina 'igihegala madouna.

¹⁰ Taugu Bada yahemisaeya ma 'igihenuwa sabwalenigomi, ma 'igu loinamo wamuliya, ma 'eguma loheyaina 'ami tolohe'wadalele 'ana maisa galana 'abwa Yehoba 'oinega 'iloba.

¹¹ Ciyagwao, geya'abwa wanuwawanuwatuhu yaloguguya 'abehega 'wapimi si'upwadi ma 'ane meYudiya 'idi laina wamuliyedi, ma

hesi 'igu loguguyaina Keliso 'ina 'amasa kelose 'oina weyahina. Cigu loguguya bewa weyahina meYudiya sinuwamwauwa ta silo'alehegauwa. ¹² Moisa, 'ilobwaineya ma taudi 'ami tolohe'wadalele siboimo si'elo'ewa yahuledi ma 'ewa'ewaidi.

¹³ Ciyagwao, Yehoba 'ihesinuwa pwaigomiya ta lihalihasi. Lihalihasi ma hesi geya'abwa mumuga bale'u wamulimuliyedi. Mumugami hesi helau 'ina loinega watauya, ma waboimo wahelemalema hilegomi.

¹⁴ Weyahina loina mabwaiyana 'adi 'uina loina 'aigeda bewa 'igwaeya,
 “Ciyamwao 'uhelauwedi gidemusa 'uboi
 'uhehelauwego.”

¹⁵ Ceguma loina bewa wa'ebesine ma waboi 'oimiya walo'aleha, 'abwa 'ami boda walohe-sawali.

Yaluyaluwa huwaina hagana ma wahi huwaina hagana

¹⁶ Coinega sowasowana Yaluyaluwa Tabuna 'ihanugetegomi ma 'oinega geya'abwa nuwa'ubuna siloiloinegomi. ¹⁷ Weyahina nuwa'ubunao Yaluyaluwa Tabuna silo'aleheya, ma 'iyamo Yaluyaluwa Tabuna 'ida nuwa'ubunao 'ilo'alehediya. Coinega 'aloda silolo'aleha, eema to'aha bwebwe'ana nuwanuwada tapaihowa geya sawasawahina ma tapaihowa. ¹⁸ Beno tuwa 'eguma Yaluyaluwa Tabuna 'ihanugetegomi, Mosese 'ina loinao sigumwala 'oimiyega.

¹⁹ Wahida 'ina paihowa tasanapudiya, beno pui, ma loyawe, ganawala, ²⁰ 'oba, balahu, he'ahwa panapanawa, lo'aleha, he'ipi'ipi, gamwasowala, 'aiduma, wataha, sinala, ²¹ lohesohesoi, ma wete 'ebe yaliyaya galana bwasi waiwai 'ana numa 'oinega, ma wete tupwana mumuga galadi. Mumuga bewa mwalo yahemataluwegomiya, ma nige yahemataluwe hilegomi 'abehega 'adi topaihowao geya'abwa Yehoba 'ina 'ebeloina 'oina siluhuluhu.

²² Ma 'iyamo Yaluyaluwa Tabuna huwaina bwebwe'ana 'ateda bewa: helau, yaliyaya, miya daumwala, toholo pa'ala, lema, mumuga dumwaluna, hemisa, ²³ mumuga nuhana, 'alama'i'itana. Ma geya 'eta wete loina 'imiyamiya ma ginaulaedi 'i'ausidi. ²⁴ Ta wete 'eguma Yesu Keliso 'iloinegita, wahida 'ina mumuga galadi ma nuwa'ubunao 'ilohe'amasidiya 'ana kelose 'oina. ²⁵ Ma yawasida bwebwe'ana 'i'ebwaegita Yaluyaluwa Tabuna 'oinega, ta sowasowana ma Yaluyaluwaina 'ihanugetegita.

²⁶ Ma geya'abwa tanuwanuwahane bo 'iyadao talowahi'watedi, bo tahe'ipi'ipiyedi.

6

Tahemalema

¹ Ciyagwao, 'eguma tasidai 'aigeda 'ina pui 'oinega 'ibe'u, 'omi yaluyaluwami pa'alidi wa-toho ma tasidaina wa'abihedumwalu hila, ma hesi ma'imi mumuga nuhana, ma waboimo wa'itayahigomi nata gide 'omi wete wabe'u.

² Cami 'aha'ahalao 'oidiya wahemalema ma'iyamiyao, weyahina bewa gide 'ada lolina Keliso 'oinega, eeta 'ilobwaineya tapaihowa.

³ Ceguma taiya wewelohe, ma 'inuwatuhuya 'abehega tohewasawasa, 'iboinamo 'i'abo hileya.

⁴ Coinega 'ilobwainegomiya ma 'aigeda 'aigeda 'iboi 'ina paihowa 'ida toho ma 'isanapu mane paihowa bwebwe'ana ma mane galana, 'oinega 'eguma bwebwe'ana, 'ana hep watu 'iboi 'ina nuwatuhu 'ana lotohona 'oinega, ma geya 'iyana 'aigeda 'ina gwae 'oinega. ⁵ Ta 'ada 'aha'ahalao 'aigeda 'aigeda taboidamo ta'ahalidi.

⁶ Tapwalolo 'ana tohe'itao, 'eguma sinasi-napu sihe'itegita, 'ilobwainegita ma tobwatobwa ta'ebwaedi, 'eguma to'aha 'oidiya 'ito'uto'upa.

⁷ Geya'abwa 'uboi 'u'abo'abowego, weyahina geya sawasawahida ma Yehoba ta'abowe. To'aha loheya 'ibeguliya, muliyetega 'ida 'eli.

⁸ Ceguma mumuga wahi 'oinega 'idauna 'abwa 'eli'eli 'oina galana 'iloba, ma hesi 'eguma Yaluyaluwa Tabuna 'oinega 'idauna, 'abwa yawasina miyamiya hatayana 'i'elidi.

⁹ Geya'abwa 'ida paihowa bwebwe'adi 'oidiyega ta'ala'ala 'i'iwasa, weyahina 'eguma geya'abwa tawe'a, 'abwa 'eli'eli bwebwe'ana taloba.

¹⁰ Coinega 'ilobwainegita ma tuta mabwaiyana 'oidiya tomota baibaiwadi talemedi, ma hesi Yehoba 'ana tohemisao talemedi madouna.

¹¹ Lele bewa matana madouna taugu nimaguwega yaleleya. ¹² MeYudiya 'idi 'ila'ilala 'wapidiya 'ana to'upwao geya nuwadi 'igu loguguyaina bewa: 'ada 'abihebwebwe'ana

taloba Keliso 'ina 'amasamo 'oinega, ma geya 'wapi 'upwa 'oinega. Coinega sihe'i'imigomiya ma 'idi 'wapi 'upwaina wa'ewa, ta 'adi boda 'ida hemadou, ma wete lo'aleha Keliso 'ina 'amasa kelose 'oina weyahina 'igumwala. ¹³ Ma hesi wanuwatuhuyahi 'abehega 'wapi 'upwaina 'ana to'ewao 'ilobwainediya ma Mosese 'ina loinao mabwaiyana simuliyedi, ma hesi geya sida muliyediya. Beno tuwa nuwanuwadi 'wapimi wa'upwadi ma bewa 'idi 'ebe gagasa 'imi luhu 'adi boda 'alona weyahina. ¹⁴ Ma taugu hesi geya'abwa yagwaegwae hane. Beno tuwa 'ida Bada Yesu Keliso 'ana kelose weyahina yagwaehane, weyahina Keliso 'ana kelose 'oinega mumuga bale'u 'ilohe'amasiya ta 'ina loina 'oiguwa 'igumwala, ma wete taudi mumuga bale'u 'ana tomuliyao silogwahategauwa, tuwa gide taugu to'amasa.

¹⁵ Moisa, 'wapi 'upwa geya ginaula madouna, ma 'eguma geya ta'upwa beno wete geya ginaula madouna. Ginaula madouna 'aigeda tuwamo, 'eguma Yehoba Yaluyaluwana 'igihe'ehaugita. ¹⁶ Ma mabwaiyada 'eguma loina bewa tamulimuliye, eema Yaluyaluwa Tabuna 'igihe'ehaugita, tauda Yehoba 'ina susu meIsileli moisa, ta 'ina helauwega tamiya daumwala.

¹⁷ Bewa tuwa ma tuta 'inaonaoma 'oidiya geya'abwa wete 'eta taiya 'igihe 'wate'wategau, weyahina wahiguwa Yesu 'ina 'ila'ilala simiyamiya, beno weyaedi yalobediya 'ina paihowa 'oina.

¹⁸ Tasigwao 'ida Bada Yesu Keliso 'ina helau yaluyaluwami 'oidiya. Emeni.

Taugu Paulo.

LOINA HAUHAUNA
The New Testament in the Bunama language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Bunama long Niugini
copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bunama

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0. You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

45dc0516-b235-59d5-bb1e-9b6a4ca7d904